

سلامت دادرسی
در
فقه شیعه و حقوق موضوعه

www.ketab.ir

تالیف:

دکتر حسن حسن زاده

فاطمه صادق زاده

سرشناسه	:	حسن زاده، حسن، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	:	سلامت دادرسی در فقه شیعه و حقوق موضوعه / تألیف حسن حسن زاده، فاطمه صادق زاده.
مشخصات نشر	:	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۱۲ ص.
شابک	:	978-622-02-1419-9
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۱۲.
موضوع	:	قاضیان (فقه) -- ایران -- Judges (Islamic law) --
موضوع	:	آیین دادرسی (فقه) -- (Procedure (Islamic Law) --
موضوع	:	قضات (فقه) -- Judgment (Islamic law) --
شناسه افزوده	:	صادق زاده، فاطمه، ۱۳۶۳-
زده بندی کنگره	:	BP۱۹۵/۱- شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۵۹۸۷۰
زده بندی دیویی	:	۲۹۷/۳۷۵
وضعیت رکورد	:	فیبا

سلامت دادرسی در فقه شیعه و حقوق موضوعه

تألیف: حسن حسن زاده- فاطمه صادق زاده

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۹

مشخصات ظاهری: ۲۱۲ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۱۴۱۹-۹

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۵۵۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶

entesharatnoruzi

۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۵۳۴۹۷

www.entesharate-noruzi.com

entesharate.noruzi@Gmail.com

فهرست مطالب

۱۱.....	چکیده
۱۲.....	مقدمه
۱۳.....	پیشگفتار
۲۱.....	فصل اول
۲۱.....	صفات و شرایط قاضی
۲۲.....	صفات و شرایط قاضی
۲۲.....	گفتار اول: شرایط و صفات قاضی در فقه شیعه
۲۲.....	گفتار دوم: شرایط گزینش و نصب قاضی در حقوق موضوعه
۲۲.....	معنای قضاوت و قاضی
۲۶.....	هدف از قضاوت
۲۷.....	ضرورت و جایگاه مقام عالی داورى در اسلام
۳۰.....	شرایط و صفات قاضی
۳۱.....	گفتار اول: شرایط و صفات قاضی در فقه شیعه
۳۱.....	۱- اجتهاد
۳۱.....	انواع اجتهاد:
۳۸.....	۲- ایمان و اسلام
۴۰.....	۳- بلوغ
۴۱.....	۴- بصر «بینایی»:
۴۳.....	۵- حریت «بنده نبودن»
۴۴.....	۶- ذکوریت
۴۸.....	۷- رشد
۵۰.....	۸- کمال عقل

- ۵۲.....دله اعتبار عقل:.....
- ۵۳.....۹- قوه ضبط «حافظه طبیعی».....
- ۵۴.....۱۰- طهارت مولد.....
- ۵۵.....دلیل اعتبار طهارت مولد:.....
- ۵۹.....۱۱- عدالت.....
- ۶۰.....علامات و نشانه های حکم عادلانه.....
- ۶۱.....عدالت نقطه مقابل فسق و جور.....
- ۶۲.....حقیقت عدالت.....
- ۶۲.....ملکه عدالت.....
- ۶۵.....۱۲- علم.....
- ۶۶.....۱۳- کتابت.....
- ۶۹.....۱۴- کفایت.....
- ۷۰.....۱۵- صفات بارز اخلاقی در گزینش قاضی.....
- ۹۱.....فصل دوم.....
- ۹۱.....آداب قضاوت.....
- ۹۲.....گفتار اول: رعایت آدابی که برای قاضی واجب است.....
- ۹۲.....گفتار دوم: اموری که بر قاضی مستحب است.....
- ۹۲.....گفتار سوم: آنچه بر قاضی مکروه و ناپسند است.....
- ۹۲.....گفتار چهارم: رعایت آدابی که بر قاضی حرام است.....
- ۹۲.....معنای لغوی ادب.....
- ۹۳.....معنای اصطلاحی.....
- ۹۳.....گفتار اول: رعایت آدابی که برای قاضی واجب است.....
- ۹۳.....۱- رعایت تسویه و مساوات و برابری میان خصوم.....
- ۹۶.....۲- عدم تلقین به یکی از دو طرف دعوا.....

- ۳- اگر متخاصمین سکوت کردند، قاضی دستور دهد سخن بگویند..... ۹۸
- ۴- قاضی تشویق به صلح و سازش کند..... ۹۹
- ۵- رعایت نوبت در دادرسی..... ۱۰۱
- ۶- استماع دعوا و سکوت در هنگام تکلم خصم..... ۱۰۲
- ۷- اعاده رشوه..... ۱۰۳
- گفتار دوم: اموری که برای قاضی مستحب است..... ۱۰۴
- ۱- برگزیدن معتمدان محلی..... ۱۰۴
- ۲- سکونت در مرکز شهری که در آن قضاوت می کند..... ۱۰۵
- ۳- آمدنش را اعلان کند..... ۱۰۶
- ۴- در مکان معلومی بنشیند..... ۱۰۷
- ۵- تحویل گرفتن امانات مردم از قاضی قبلی..... ۱۰۹
- ۶- شرایط قضاوت در مسجد..... ۱۱۰
- ۷- پرس و جو از زندانیان..... ۱۱۱
- ۸- پرس و جو از وصی ایتام..... ۱۱۴
- ۹- تحقیق در مورد افراد امین و مورد اعتماد حاکم پیشین..... ۱۱۵
- ۱۰- بررسی گمشده‌ها و یافته‌ها..... ۱۱۷
- ۱۱- احضار عالمان به هنگام صدور رأی..... ۱۱۸
- ۱۲- ظاهر شکوهمند و با آرامش و وقار..... ۱۱۹
- ۱۳- تنبیه اخلال گران نظم دادگاه..... ۱۲۰
- برخی مستحبات دیگر:..... ۱۲۳
- گفتار سوم: آنچه بر قاضی مکروه و ناپسند است..... ۱۲۴
- ۱- داشتن حاجب..... ۱۲۴
- ۲- مسجد را محل دائمی قضاوت قراردادن..... ۱۲۷
- ۳- قضاوت در حال خشم و حالات همانند که ذهن آدمی را به خود مشغول می کند..... ۱۳۰

چکیده

دادرسی یکی از ارکان زندگی اجتماعی و از جمله عمودهایی است که قوام و دوام حکومتها بدان گره می خورد لذا امنیت اجتماعی، حفظ حقوق فردی و اجتماعی، اقتصاد سالم و ... پس از تقنین قوانین شایسته و مدیریت صحیح، در گرو دادرسی سالم و عادلانه است. از آنجا که قاضی حق حکومت بر جان، مال، عرض و ناموس مردم را دارد، سلامت دادرسی نقش بسزائی در تأمین و تضمین امنیت اجتماعی خواهد داشت.

این کتاب بر آن است تا شرایط لازم برای قضاوت را از دیدگاه فقه امامیه و حقوق موضوعه بررسی نموده و با طرح اجمالی آداب مربوطه که شایسته قاضی و موجب حسن و کمال مراحل دادرسی او است به معرفی اصول دادرسی بپردازد و با توصیه رعایت آنها به شخص قاضی، عوامل موثر بر تهدید سلامت قضایی را به وی گوشزد کند.

هر چند قاضی ملزم به رعایت همه آداب دادرسی نیست اما برخی از این آداب در حقوق موضوعه از جمله رعایت نوبت و خروج از بی طرفی در دادرسی، برای قاضی تخلف محسوب شده و متخلف به مجازات مقرر در قانون محکوم می شود.

اما عدم رعایت اصول دادرسی با استنباط از ماده یک قانون آیین دادرسی مدنی موجب بی اعتباری رای صادره می شود، زیرا این اصول کلی، معیار ارزشمندی نتیجه دادرسی بوده و موجب جلوگیری از انحراف دادرسی از مسیر اجرای عدالت می شود.

امید است که با سپردن این امانت الهی به افراد شایسته، علاوه بر استشمام عطر خوش عدالت علوی در نظام اسلامی، جامعه نیز در پناه امنیت حاصله از محدود شدن تدریجی دامنه جرم و جنایت خرسند شود.

کلمات کلیدی: سلامت دادرسی، قاضی، آداب دادرسی، قضاوت، اصول دادرسی